

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 3859
Tarih : 10.01.2024

8434

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.01.2024

Ayşegül Doğan

Şırnak Milletvekili

10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nü yine pek çok sorunla karşılıyoruz. Türkiye, 1961 yılından beri kutladığı 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne; gözaltı, tutuklama, sansür, oto sansür, güvencesiz ve sendikasız çalışma dahil gazetecilere yönelik baskıların artarak daha da görünür olduğu koşullarda giriyor. Gazetecilik nedeniyle tehdit edilen, şiddete maruz kalan, yargılanan, gözaltına alınan ya da tutuklanan gazeteci sayısı gün geçtikçe artıyor. Meslek örgütlerinin raporlarına göre; iktidar tarafından "Dezenformasyon Yasası" diye tanımlanan son yasal düzenlemeyle birlikte gazetecilere yönelik baskılar, önceki yıllara oranla artış gösterdi. Sendikalar, meslek kuruluşları ve basın mensupları farklı nedenlerle bu yasal düzenlemeye "Sansür Yasası" diyerek karşı çıktı. Eleştirilerde en fazla konu edilen 29. maddeyle- "halkı yanıltıcıyı bilgiyi alenen yarmak"- yeni bir suç oluşturulacağına dair itirazlar dile getirildi. Nitekim meslek örgütlerinin raporları bu endişelerin haklılığını bir kez daha gösteriyor. Başta Kürt gazeteciler olmak üzere, eleştirel gazetecilik yapan tüm gazeteciler yine verilere göre en çok baskı, tehdit, gözaltı ve tutuklamaya maruz kalanlar. Öte yandan RTÜK ve Basın İlan Kurumu aracılığı ile medya kuruluşlarına verilen cezalar, asıl yükümlülüğü basın özgürlüğünü güvence altına almak olan bu kurumlar sansür aygıtları şeklinde çalışarak, hem Anayasa'daki basın özgürlüğü ve haber alma hakkını kısıtlıyor hem de uygulamalarıyla söz konusu kuruluşları ekonomik olarak çökertmeyi hedefliyor.

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF)'nin hazırladığı raporda “2023 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’ne göre; 180 ülke içerisinde 165’inci sırada yer alıyor Yine rapora göre; Türkiye “sorunlu” olarak tanımlanan kategoriden “vahim” kategoriye geçerek gazeteciler üzerindeki baskıların arttığına dikkat çekiyor.

Gazetecilerin mesleki faaliyetlerini yerine getirirken hedef gösterilmesi, tutuklanması düşünce ve ifade özgürlüğünün engellenmesine yönelik bilinçli ve örgütlü bir saldırının sonucudur.

Bu bağlamda;

1. Son bir yılda kaç gazeteci gözaltına alındı? Kaç gazeteci tutuklandı?
2. Son bir yılda kaç gazeteci hakkında dava açıldı? Yargılanan gazeteci sayısı kaçtır?
3. Cezaevinde tutuklu ve hükümlü olan kaç gazeteci var?
4. Son bir yılda kaç gazeteci haber takibi sırasında kolluk güçleri tarafından şiddete uğradı?
5. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından gazeteciler lehine verilen kaç ifade/basın özgürlüğü kararı var?